ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420473211

AA43-0526-14/7

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

R ī g ā

2014. gada 14. martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja V. Zommere,

tiesneses S. Gintere un M. Osmane,

piedaloties pieteicējas /pers. D/ pārstāvim /pers. E/, atbildētāja pusē pieaicinātās iestādes – Valsts mežu dienesta pārstāvei /pers. F/,

aklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. D/ tiktu tiktu noteikts atlīdzinājums par veselībai nodarīto kaitējumu Ls 20000 un morālais kaitējums Ls 5000, sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 1. oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts meža dienesta 2011. gada 26. janvāra lēmumu Nr. 1-20/S-1 „Par iesniegumu" (turpmāk – Lēmums) daļēji apmierināts /pers. D/ (turpmāk – pieteicēja) prasījums par personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, noraidot lūgumu par personiskā kaitējuma Ls 20000 atlīdzināšanu un kā morālā kaitējuma atlīdzinājumu izsakot atvainošanos.

[2] Pieteikumātiesai pieteicēja norāda, ka Lēmumam nepiekrīt, jo uzskata, ka Valsts meža dienests (turpmāk – VMD vai atbildētājs) ir rīkojies prettiesiski, radot pieteicējai personisko kaitējumu veselībai, godam un cieņai, ar likumu aizsargātajām interesēm un morālo kaitējumu.

Kaitējumu apliecina kaimiņu liecības, ka VMD darbinieks, piedāvājot alkoholiskos dzērienus kaimiņiem, centies panākt, lai tie neielaistos darījumos ar pieteicēju un viņas ģimeni. Minētais liecina par to, ka VMD darbinieks ir rīkojies citu personu interesēs. Tiesā konstatēts fakts, ka /pers. G/ ir ar iesniegumiem uz 138 lapām vairākkārt bijis uz konsultācijām, bet tās lietā nav atrodamas, jo šie dokumenti tiek slēpti. VMD jau pirms lēmuma pieņemšanas zināja faktu par to, ka pieteicējas īpašums ir sadalīts, kā arī, kurš ir zemes gabala īpašnieks. Tajā pašā laikā no VMD puses pret pieteicēju tika sākta pret tiesiska rīcība, par ko pieteicēja apkopo visus faktus un vērsīsies Ģenerālprokuratūrā par kriminālprocesa uzsākšanu.

Pieteicēja nav apmierināta ar VMD izteikto atvainošanos, jo pat pēc labvēlīga tiesas sprieduma VMD Lēmumā turpina pieteicēju morāli aizskart ar norādi, ka pieteicējas rīcība ir izpaudusies kā agresīva vēršanās pret VMD.

[3] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā tiesai pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt.

Atbildētājs paskaidro, ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk arī – Zaudējumu atlīdzināšanas likums) 1. pantu un 6. panta pirmo daļu atlīdzinājuma piešķiršanai nepieciešams konstatēt cēloņsakarību. Ar Administratīvās rajona tiesas 2009. gada 29. decembra spriedumu lietā Nr. A42435408 tika atcelts VMD Rīgas – Ogres

virsmežniecības 2007. gada 3. decembra lēmums Nr. 5-9/867a, par ko no VMD puses ar Lēmumu pieteicējai tika izteikta atvainošanās. Atbildētājs uzskata, ka pieteicējai nav nodarīts smags morāls kaitējums, kā arī administratīvā soda izpilde nav notikusi un sods nav ietekmējis pieteicējas tiesības rīkoties ar sev piederošajiem īpašumiem.

Attiecībā uz pieteicējas iebildēm par alkohola piedāvāšanu kaimiņiem VMD norāda, ka tam nav pierādījumu, kā arī norādes par šādu situāciju ir nekonkrētas. Kaitējums pieteicējas veselībai ir vērtēts Lēmumā, un atbildētājs uzsver, ka nav konstatējama cēloņsakarība. Pirmā darbnespējas diena pieteicējai ir bijusi vairāk kā divus mēnešus pēc atceltā administratīvā akta pieņemšanas, pie tam, uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu ne pieteicēja, ne pārstāvis neieradās. Par pieteicējas slimības cēloņiem no darbnespējas lapas B informāciju iegūt nevar. Nav pamatots arī apgalvojums par goda un cieņas aizskārumu, jo lēmums par administratīvā soda uzlikšanu pats par sevi nav godu un cieņu aizskarošs.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 1. oktobra spriedumu noraidīts pieteicējas pieteikums. Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Lietā nav strīda, ka 2010. gada 19. janvārī spēkā stājās Administratīvās rajona tiesas 2009. gada 29. decembra spriedums lietā Nr. A42435408, ar kuru tika atcelts VMD Rīgas – Ogres virsmežniecības 2007. gada 3. decembra lēmums Nr. 5-9/867a un izbeigta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā.

Ar VMD Rīgas – Ogres virsmežniecības 2007. gada 3. decembra lēmumu Nr. 5-9/867a pieteicēja bija saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) $66.^4$ panta. Pieteikums apmierināts, jo VMD nav ievērojis LAPK 237. panta prasības un nav pierādījis administratīvā pārkāpuma sastāvu.

2010. gada 28. decembrī pieteicēja vērsusies VMD ar iesniegumu par zaudējumu atlīdzinājumu, kas ar Lēmumu izskatīts pēc būtības un apmierināts daļā, izsakot rakstveida atvainošanos, kam pieteicēja nepiekrīt.

Ievērojot to, ka laikā, kad pieteicēja šādu prasījumu izteica, un tika ierosināta administratīvā lieta, tiesiskais regulējums pieļāva šādus prasījumus administratīvo pārkāpumu lietās, tiesa secināja, ka pieteikums izskatāms kā prasījums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, jo pieteicēja ir ievērojusi gan prasījuma izteikšanas termiņu, gan lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

[4.2] Vērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku paskaidrojumiem, tiesa neatzina par pierādītu obligāto priekšnoteikumu esamību prasījuma apmierināšanai tādā apjomā, kā norāda pieteicēja.

[4.2.1] Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē pamatoti norādīja, ka attiecībā uz pieteicējas veselības stāvokli informācija iestādē nav sniegta, izņemot darbnespējas lapu „B", no kura redzams, ka pieteicējai laika posmā no 2008. gada 6. februāra līdz 2008. gada 30. septembrim (darbnespējas lapā norādītais datums) ir bijusi darbnespēja. Kā cēlonis darbnespējas lapā norādīts „cits cēlonis". Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka pieteicējas darbnespējas cēlonis bijis starpskriemeļu diska plīsums. Neskatoties par to, ka pierādošā medicīnas dokumentācija atbildētājam un tiesai nav iesniegta, tiesas ieskatā šim paskaidrojumam ir piešķirama ticamība tajā, kas attiecas uz iespējamību pieteicējai gūt starpskriemeļu diska plīsumu kā slimību. Taču vienlaikus cēloņsakarības trūkums starp VMD administratīvo aktu un šo slimību, proti, sekām, no lietā esošo pierādījumu neesamības, šādas slimības specifikas un tiesas 2009. gada 29. decembrī atceltā lēmuma (tobrīd – administratīvā akta) ir acīmredzams.

Lai arī pieteicējas pārstāvis nelieto medicīniski precīzu terminoloģiju, šāda slimība saskaņā ar klasifikatoru „Starptautiskā statistiskā slimību un veselības problēmu klasifikācija" 10. redakcija (SSK - 10) *(skat. http://www.csb.gov.lv/klasifikacijas/starptautiska-statistiska-slimibu-un-veselibas-problemu-klasifikacija-10-redakcija-ss)* varētu tikt attiecināta uz sadaļu S30 „Mugurkaulāja jostas daļas un iegurņa locītavu un saišu izmežģījums, pamežģījums un sastiepums" *(skat. http://www.spkc.gov.lv/ssk/index5281.html?p=24%2C19%2C211)*, kur S33.0 ir jostas starpskriemeļu diska traumatisks plīsums. Savukārt, starpskriemeļu diska plīsums (diska trūce) kopumā tiek skaidrota sekojoši – „ja pacientam tiek noteikta šāda diagnoze, tas nozīmē, ka viens no muguras diskiem ir nodilis un saplaisājis, bet tajā esošais pildījums – iztecējis. Tā rezultātā radies nerva vai blakus esošo skriemeļu bojājums. Tādas pašas sekas var radīt arī trauma – ārēja spēja iedarbības uz mugurkaulu rezultātā. Ja trieciena laikā mugura ir saliekta uz priekšu, sāniem, vai atliekta atpakaļ, var rasties īpaši smaga trauma. Klasisks šādu traumu rašanās piemērs ir autoavārijas" *(skat. http://www.zalesinfo.lv/?urls=modules/news_result?next=283)*. Pieteicēja ne iestādei, ne tiesai nav norādījusi uz apstākļiem, kas liecinātu par iemesliem, kāpēc pieteicēja uzskata, ka šādas slimības rašanās cēlonis pieteicējas gadījumā ir tieši VMD 2007. gada 3. decembra lēmums Nr. 5-9/867a, kā arī nav iesniegusi šādu viedokli pamatojošus pierādījumus.

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 8. panta pirmā daļa noteic, ka „personiskais kaitējums šā likuma izpratnē ir kaitējums, kas ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību nodarīts fiziskās personas dzīvībai, fiziskajai integritātei, veselībai, brīvībai, godam un cieņai, personiskam un ģimenes noslēpumam vai komercnoslēpumam, autortiesībām vai citām nemantiskajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm", bet minētā likuma 6. panta pirmā daļa pieprasa cēloņsakarības esamību. Šie priekšnoteikumi ir obligāti, kā arī saskaņā ar Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 11. panta otro daļu „[..] Privātpersonai ir pienākums norādīt personiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru un to pamatot". Vērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa neatzina par pierādītu ne pieteicējas norādītā personiskā kaitējuma esamību, ne tā apmēru, kas būtu atlīdzināms. Tiesai nebija pamata taisīt spriedumu, balstoties uz pieņēmumiem, ka administratīvais akts pieteicējai radījis starpskriemeļu diska plīsumu.

[4.2.2] Vērtējot pieteicējas argumentāciju, kas saistāma ar morālā kaitējuma atlīdzinājumu, ko pieteicēja vērtē kā Ls 5000, tiesa atzina, ka atbildētājs ir piešķīris pieteicējai atbilstošu atlīdzinājumu – rakstveida atvainošanos.

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9. pants noteic, ka „morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums". Lietā, kā tiesa jau norādīja, nav strīds par to, ka VMD 2007. gada 3. decembra lēmums Nr. 5-9/867a tika atcelts un ka ar šo lēmumu pieteicēja tika nepamatoti saukta pie administratīvās atbildības, radot morālo kaitējumu. Arī atbildētājs norāda, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumam ir pamats, taču kā apmēru norāda „rakstveida atvainošanos", kam pieteicēja nepiekrīt, jo aizskārumu vērtē ar Ls 5000.

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzina par nepierādītu pieteicējas norādītā morālā kaitējuma apmēru – Ls 5000, kā to noteic Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 11. panta trešā daļa „[..] Privātpersonai ir pienākums norādīt morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru", kā arī nekonstatēja pamatu tāda atlīdzinājuma piešķiršanai, vērtējot atbildētāja Lēmumā izdarītos apsvērumus kā pareizus. Pieteicējas norādītie apstākļi, kas attiecināmi uz kāda (nezināmas personas) VMD darbinieka rīcību, piedāvājot alkoholu pieteicējas kaimiņiem, tiesas ieskatā nav attiecināmi uz VMD 2007. gada 3. decembra lēmumu Nr. 5-9/867a, jo lietā nav neviena pierādījuma, ka šāda saruna bijusi, ka šāda saruna veikta un būtu kādā veidā saistāma ar personas administratīvo sodīšanu. Pat tajā gadījumā, ja kāds VMD darbinieks ir risinājis sarunas ar pieteicējas kaimiņiem, nav pierādījumu, ka šādas sarunas būtu saistāmas ar atbildētāju, proti, Latvijas Republiku, iestādi, kas ir VMD, un konkrēto administratīvā pārkāpuma lietu, kuras tiesiskums pārbaudīts Administratīvās rajona tiesas 2009. gada 29. decembra spriedumā lietā Nr. A42435408. Savukārt attiecībā uz pieteicējas apgalvojumiem par dokumentu nozaudēšanu vai slēpšanu ir VMD darbinieka /pers. G/ paskaidrojums, kurā tiek izklāstīta darbinieka

versija, proti, darbinieks uzskatījis, ka dokumenti neattiecas uz lietu un nezina, kur tie palikuši. Līdz ar to pieteicējas norādītais, ka dokumenti tikuši slēpti un ka tam bijis kāds nolūks, nav pierādīts. Tai pat laikā šādas rīcības sekas arī dokumentu nozaudēšanas vai nepareizas izvērtēšanas gadījumā ir tapis iestādes 2007. gada 3. decembra lēmums, kas jau ir ticis atcelts.

Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14. panta ceturtā daļa noteic, „ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, personiskā kaitējuma, tai skaitā morālā kaitējuma, patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās", bet Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) jau iepriekš ir piekritis, ka atlīdzinājums var būt atbilstīgs, ja pārkāpuma radītās sekas tiek likvidētas un tiek atjaunota tiesiskā situācija, kāda, visticamāk, būtu bijusi, ja prettiesiskā rīcība nebūtu notikusi *(sk. Augstākās tiesas 2008. gada 28. februāra spriedumu lietā Nr. SKA-45/2008, 2009. gada 5. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-338/2009, 13. punkts)*.

Līdz ar to, tiesa, veicot pārbaudi pār līdzīgu gadījumu izvērtējumu, atzina, ka pieteicējai pamatoti kā morālā kaitējuma atlīdzinājumu atbildētājs ir noteicis atvainošanos *(sal. skat. Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 30. novembra spriedumu lietā Nr. A42705009, Administratīvās apgabaltiesas 2011. gada 7. marta spriedumu lietā Nr. A42720008).*

Atbildētājs, izdodot administratīvo aktu, ir ievērojis procesuālo kārtību un pieņēmis tiesisku Lēmumu, ko tiesa vērtēja kā pamatotu. Līdz ar to pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2012. gada 1. oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda šādus argumentus.

[5.1] VMD faktiskās rīcības rezultātā tika apzināti slēpti dokumenti, aizbildinoties, ka dokumenti pievienoti citām lietām un neattiecas uz šo lietu. Kā rezultātā tika ierosināta administratīvā lietvedība, kur VMD ignorējis LAPK 237. panta prasības un nav pierādījis administratīvā pārkāpuma sastāvu. Atruna ar dokumentu neatbilstību lietai, nedod VMD tiesības šos dokumentus slēpt, vai kā citādi izmantot, kā šīs administratīvās lietvedības ietvaros.

[5.2] Pieteicēja izsaka lūgumu par pierādījumu vākšanu, sakarā ar to, ka atklājies, ka dokumenti nav atrodami, un VMD pārstāve neko nezina par resorisko pārbaudi. Veicot pierādījumu vākšanu, dokumentu izprasīšanu no VMD, kā arī Grunšteina nopratināšanu, būs iespējams noskaidrot kur dokumenti atrodas, un kāpēc līdz šim brīdim slēpti.

[6] Atbildētājs paskaidrojumā par pieteicējas apelācijas sūdzību norāda šādus argumentus.

[6.1] Pieteicējas apgalvojums par dokumentu slēpšanu nav pamatots, jo lietā ir VMD Baldones mežniecības mežziņa /pers. G/ 2009. gada 19. oktobra paskaidrojums par pieteicējas pārstāvja 2007. gada 27. septembra iesniegumu un dokumentu kopijām uz 138 lapām. Kā norādīts arī pirmās instances tiesas spriedumā, nav pierādīts, ka dokumenti tikuši slēpti un ka tam bijis kāds nolūks.

[6.2] Attiecībā uz pieteicējas lūgumu par pierādījumu vākšanu jāatzīmē, ka apelācijas sūdzībā nav precīzi norādīts, kādus pierādījumus būtu nepieciešams vākt un kā tie ir saistīti ar izskatāmo lietu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, VMD uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, bet pieteicējas apelācijas sūdzība noraidāma.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību, atbildētāja pārstāve apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota, bet pieteikums ir noraidāms.

[9] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, kas norādīta šā sprieduma [4] punktā, un Administratīvā procesa likuma 251. panta piektajā daļā norādītos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

[10] Papildus apgabaltiesa norāda, ka personiskā un morālā kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanai nepieciešams konstatēt *tiešu* cēloņsakarību un objektīvu saikni starp personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu un iestādes rīcību.

Izskatāmajā lietā pieteicējas pārstāvja norādītais, ka starpskriemeļu diska plīsums radies tāpēc, ka pieteicējai sakarā ar uzlikto administratīvo sodu bijis stress un tāpēc viņa guvusi traumu, neliecina par *tiešu* cēloņsakarību starp VMD administratīvo aktu un pieteicējas saslimšanu. Tā kā nepastāv tieša cēloņsakarība Zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6. panta izpratnē, proti, minētā rīcība nerada un nenosaka šo seku iestāšanās iespēju, un nav galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas, nav pamata noteikt atlīdzinājumu par pieteicējas tiesību aizskārumu.

Apgabaltiesa konstatē, ka apelācijas sūdzībā vispār nav izteikti saprātīgi argumenti, kas attiektos uz pirmās instances tiesas spriedumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. D/ tiktu noteikts atlīdzinājums par veselībai nodarīto kaitējumu Ls 20000 un morālais kaitējums Ls 5000.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja
V. Zommere

Tiesnese s
S. Gintere

M. Osmane